

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSA Jan Futro

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko K. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 kwietnia 2010 r.,
zażalenia powoda na postanowienie w przedmiocie rozstrzygnięcia o kosztach
zastępstwa radcy prawnego z urzędu w II instancji zawarte w wyroku Sądu Okręgowego
w K.

z dnia 8 grudnia 2009 r., sygn. akt XIX Ga (...),

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

W wyroku z dnia 8 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy w K. przyznał od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu kwotę 732 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej w postępowaniu apelacyjnym.

Na to ostatecznie rozstrzygnięcie zażalenie wniósł pełnomocnik z urzędu żądając przyznania dalszej kwoty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., dodanym przez ustawę z dnia 19 marca 2009 r. zmieniającą kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 69, poz. 592), zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Przepis ten rozszerza krąg wyjątków od zasady, że nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienia sądu drugiej instancji inne, niż kończące postępowanie w sprawie. Jako przepis o charakterze wyjątkowym powinien być interpretowany ściśle.

Stosownie do art. 98 k.p.c. regulującego zwrot kosztów procesu, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do kosztów tych zalicza się między innymi koszty zastępstwa procesowego strony przez adwokata. Jednakże zwrot kosztów procesu, w tym kosztów adwokackich, należy się stronie na zasadach określonych w art. 98 k.p.c. jedynie wówczas, gdy wygrała sprawę. Jeżeli ją przegrała i korzystała z pomocy prawnej udzielonej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, nie otrzyma zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., a więc nie otrzyma też kosztów związanych z działaniem pełnomocnika z urzędu. W takiej sytuacji powstaje subsydiarny obowiązek Skarbu Państwa wypłacenia pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenia za świadczoną pomoc prawną, o czym stanowi art. 29 ust.1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze jedn. tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.) i wydane na jego podstawie przepisy § 19-21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), a także odpowiadające im przepisy rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Świadczenie pomocy prawnej z urzędu jest działaniem dla dobra publicznego, umożliwiającym realizację w postępowaniu cywilnym zasady równości i prawa do sądu. Obowiązek pokrycia tych kosztów spoczywający na Skarbie Państwa ma charakter publicznoprawny i nie jest obowiązkiem pokrycia kosztów procesu w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego dotyczących tych kosztów. Rozstrzygnięcie sądu w takiej sytuacji o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu nie jest orzeczeniem w przedmiocie kosztów procesu (porównaj postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2007 r. III CZ 61/07, nie publ. oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2009 r. III CZP 36/09, jeszcze nie publ.). Z tych względów, jak wskazał Sąd Najwyższy w

postanowieniu z dnia 17 listopada 2009 r., III CZ 53/09, niepubl., nie można go też uznać za postanowienie „co do kosztów procesu” w rozumieniu art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., który, jak przedstawiono, powinien być wykładany ściśle. Wszystko to prowadzi do wniosku, że także na gruncie nowej regulacji przewidzianej w powyższym przepisie, niedopuszczalne jest zażalenie do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu II instancji w przedmiocie przyznania od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej stronie z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w postanowieniu.